

za samoobrazovanje Bilten društvena pitanja

Beograd, broj 1. 10. april 2012.

UVOD UREDNIK Nastavljamo

KRAJEM prošle godine smo u CzkD-u, u „Razmicanju - imenovati TO ratom“, projektu Učitelja neznalice i njegovih komiteta, do tada nezamislivo, „sudarili“ dva sveta: ratne veteran(k)e i antiratne activist(kin)je, takođe i sve one za njih „zadužene“! Počelo je, naravno, varnicama i nerazumevanjima, a završilo „politikom prijateljstva“: i jedni, i drugi su shvatili da su, spoljnim pozicijama moći razdvojeni, delovi istog društvenog tkiva i da je u interesu obeju strana da „oružani sukobi“ iz 90-ih budu zvanično proglašeni ratom! To je prvi uslov bez kojeg se ne mogu sadržajnije „razrešiti“ političke i lične posledice rat(ov)a na prostorima prethodne Jugoslavije! „Politiku prijateljstva“ nastavljamo i ove godine!

U splitskom „Dalmacijavinu“, u njegovom devastiranom prostoru, nedavno su - zajedno i solidarno! - umetnici raznih fela, aktivisti nevladinog sektora, studenti i radnici umrljih ili umirućih fabrika i preduzeća izložili artefakte svog iskustva sa neoliberalnim kapitalizmom! Ovaj „hrvatski performans“ u Srbiji je još san. U okviru projekta „Biti radnik danas“ pokušali smo naći radnički odgovor na nedaće tranzicije u Srbiji: saglasili smo se da je nedostatak solidarnosti među različitim društvenim grupama jedan od važnijih razloga za vladavinu „filozofije bede“ ovde, i sada! Ivan Zlatić je povodom sve usamljenije „Jugoremedije“ postavio pitanje o razlozima nesolidarnosti pre svega, ljudskopravaškog sektora sa radnicima u protestima, ali i drugim „protestantima“. Pridružimo mu se u nastavljanju potrage za (zašto- i kako-)odgovorom! Odgovor mora biti urgentan! Jer, prošle je nedelje grupa „savesnih“ građana, samozvana „zdrava snaga“ društva, kod Opova bezbolikama i pod fantomkama porazbijala traktore poljoprivrednika koji su, nezadovoljni vladinom agrarnom politikom, blokirali puteve po Vojvodini.

„Studenti/kinje protiv Bolonje“ takođe nastavljaju borbu za besplatno školovanje, za (ne samo visoko) školstvo kao javno dobro. I njima je potrebna solidarnost, potrebna pomoć u traganju za odgovorima! Pavle Ilić vas poziva na polemiku!

Ima pitanja još: U toku je proces rehabilitacije đenerala Dragoljuba Draže Mihailovića, i sličnih; Vlada Srbije ne odgovara na zahteve EU za „revizijom“ privatizacija i otvaranjem policijskih dosijea; UN su ovu godinu proglasile Međunarodnom godinom zadrugarstva;... „Bilten za samoobrazovanje i društvena pitanja“ biće platforma za vaše odgovore!?

Dragomir Olujčić Oluja

AKTUELNA TEMA

Srednji prst za ACTA

SREDNJI prst koji je jedan Finac pokazao američkoj organizaciji MPAA (Motion Picture Association of America), inače zagovornici restriktivnih akata kao što su SOPA i ACTA, plativši joj pritom za skidanje kopija skeniranom novčanicom, u rangu je veselih akcija umetničkog tandema „Übermorgen“, koji se dobro zezaju, potkopavajući divove e-biznisa.

Elem, skrušeno priznavši nedelo preuzimanja filmova, Skandinavac je poslao poruku MPAA, u kojoj kaže da se oseća dužnim da ih obešteti na isti način na koji je prouzrokovao štetu: „Slobodno uživajte u veličanstvenim detaljima digitalnih 10 evra, jer ja nisam ništa izgubio, iako sam vlasnik originalne novčanice.“ Übermorgen tim je, pak, kao umetnički pokretač podvala ušao u legendu akcijom „Google Will Eat Itself“, u kojoj su se okomili na pretraživačev sistem oglašavanja, hraneći ga skrivenim internet mestima, pa se na račun performerera silo oko pola miliona eura. Dobijeni novcem odmah su kupovali akcije Gugla, pa je tako pretraživač „jeo sam sebe“. Međutim, Hans Bernhard iz Übermorgen grupe, nije blesav i zna da je to više grickanje nego jedenje giganta. On je izračunao da bi mu trebalo 202.345.117 godina da na ovaj način postane većinski Guglov vlasnik. „Ali ako bi se 10 miliona istomišljenika udružilo, to bi uspešno“, tvrdi on i objašnjava:

„Za revoluciju ti treba jedan čovek. Jedna ideja. Ali većina ljudi zapravo nije zainteresirana da rasturi korporaciju. Upravo suprotno, žele da koriste njene usluge. Kao ovce su. Naša poenta je bila nešto drugo. Uspeli smo da dokažemo da je i tako veliku korporaciju moguće postepeno preuzeti s minimalnim sredstvima.“

Bilo kako bilo, termin „internet revolucija“ je u protekloj godini dobio tako jaku političku konotaciju, da

je „Tajms“ s razlogom u 100 najuticajnijih ljudi sveta uvrstio i Egipćanina Vaela Gonima, internet lidera i vođu pobune protiv Mubaraka. Na drugoj strani, simbol bunta „Okupiraj Volstrit“ bile su maske hakera iz grupe „Anonymous“, koje države vide kao zločince, a obični ljudi kao borce protiv korporativnog ugnjetavanja. Jer, čak i trgovačka banka „Ocean Tomo“, koja se bavi tržištem intelektualne svojine, procenila je parničarski market na 500 milijardi dolara, uz dijagnozu da trend tužakanja liči na uterivanje koristi kakvo primenjuju „patent-trolovi“, kompanije koje sistemskim patentnim parničanjem gomilaju novac.

I baš ti sporovi dali su šlagvort i krila piratskim partijama koje su se u protekloj godini „zalagale za kritički pristup novim tehnologijama“, pa su u Berlinu pirati osvojili 15 poslaničkih mandata, dok je švedska „Piratpartiet“ u 2011. izbila na treće mesto po broju aktivnih članova i prvo po broju mladih. I „The Pirate Bay“ se šibao s bahatim korporacijama bez dlake na jeziku. Pravnike kompanije „Dreamworks“ nazivali su moronima, „Electronic Arts“ obavestavali da im advokat leži pijan u jarku, a „Segi“ poručili da ih tužaka na što više papira, jer su im zalihе u toaletu pri kraju.

Ovakvo pljuvanje najbolje je kapirala nova internet generacija, koja je prethodne godine lansirala pored „hmu“ izraza (hit me up“), još dve top virtuelne skraćenice: „lms“ (like my status) i „tbh“ (to be honest). Ko to ne kapira, teško će se snalaziti i na FB, koji je optužen da špijunira svoje članove, pa ništa neobično što raste i broj ljudi koji više neće da budu na društvenim mrežama zbog narušavanja privatnosti i bizarnih sadržaja. Prati ih i friška ideja o „digitalnoj gumici za brisanje“ u ime „virtuelnog zaborava“, jer nekad valja zasvirati i za pojas zadenuti.

Vesna Knežević Čosić

Jugoremedija, Zrenjanin

Dve hiljade šokantnih dana za vlast

UPRKOS poslovnim uspesima u proteklih dve hiljade dana, „Jugoremedija“ je na ivici propasti. Većina trago-va odgovornosti vodi do ministara **Nebojše Čirića** i **Ivice Dačića**, što je jasno i onim radnicima i akcionarima koji ih poslednjih meseci prizivaju da zavedu red u fabrici. Ima, međutim, i uzroka koji nisu povezani sa vlastima, bar ne direktno. Jedan od njih je izostanak šire podrške, gotovo potpuna izolovanost ove zrenjaninske fabrike, zahvaljujući čemu se Čirić i usuduje da udara.

Niti je problem „Jugoremedije“ toliko kompleksan da bi ga laička javnost razumela, niti je potrebno poznavati višu matematiku da bismo povezali ko je ko i šta je šta u „Jugoremediji“.

Ružno pače

Pripadnici poslovne elite u Srbiji postajali su to na tri načina - ili su u vreme jednpartijskog monopola bili deo vladajuće strukture, što im je omogućilo da partijske monopole za male pare pretvore u privatne, ili su devedesetih bili krimosi na patriotskim zadacima, čime su zaslužili kooptiranje u sistem, pranje novca i biografija, ili su, verovatno najbrojniji, kombinacija prethodna „dva izvora“. U ovakvom okruženju, ljudi koji su, poput radnika i akcionara „Jugoremedije“, do kapitala došli poštovanjem zakona i radom protiv propadanja jesu ružno pače, pa pritisci vlasti ne njih ne treba da čude. Ali, šta je sa drugim labudovima?

Današnja izolovanost „Jugoremedije“ izgleda još jezivije posle upoređivanja sa situacijom od pre samo godinu-dve, kada je još bilo onih koji su se radovali njenom uspehu i pokušavali i da ga ponove. O pozitivnom odjeku najbolje govore borbe radnika i malih akcionara beogradskog „Srboleka“. Kupac većinskog paketa akcija „Srboleka“ bio je 2005. **Jovica Stefanović Nini**, baš onaj koji je 2002-2007 pustošio „Jugoremediju“. Poučeni iskustvom zrenjaninskih kolega, Samostalni sindikat i mali akcionari „Srboleka“ ušli su u borbu za opstanak svoje fabrike. Stefanović je, kao i u „Jugoremediji“, regogovao osnivanjem štrajkbrehjerskog sindikata „Nezavisnost“ i progonom članova već postojećeg sindikata, organizatora štrajka. U jesen 2010. uhapšen je Jovica Stefanović zbog zloupotreba u poslovanju „Srboleka“, a „pobednici“ su, iako „manjinski“, imenovali novu upravu i pokrenuli proizvodnju. „Srbolek“ se stotinak dana opirao stečaju, uspeo da vrati deo dugova i napuni magacine, a od Čirića zatražio da podrži plan oporavka fabrike, i to ne kešom, samo garancijom kod poslovnih banaka da će „Srbolek“ za pola godine početi da izvršava obaveze nasleđene od Stefanovića.

Istovremeno, Ninijev sindikat je pokrenuo kampanju protiv nove uprave, optužujući je za sve i svašta. Nalog (im) je stigao odozgo, verovatno ne (samo) iz zatvora, jer kad su predstavnici „Srboleka“ zamolili Čirića za pomoć, on im se „požalio“ da će ga, ako podrži plan oporavka, napasti „Nezavisnost“, a, ako ne podrži, napasće ga drugi, pa je za njega najbezbolnije da ništa ne preduzme, nego da „Srbolek“ lepo ode u stečaj. Radnici i mali akcionari „Zastave elektro“, „Srboleka“, „Trudbenika“, „Prosvete“, „Vršačkih vinograda“, „Šinvoza“, BEK-a, Veterinarskog zavoda, C Marketa, „Venčaca“ i mnogih drugih preduzeća proteklih godina su se okupljali oko zajedničkih inicijativa (Unija radnika i akcionara Srbije, Pokret Ravnopravnost, Koordinacioni odbor radničkih protesta) - „Jugoremedija“ je bila glavni

oslonac - i dugo istrajavali u borbi za svoja preduzeća. Na protestima radnika „Šinvoza“ i „Trudbenika“ ljudi su umirali. Ipak, s vremenom i porazima broj saboraca se smanjivao - nijedna od nabrojanih grupa efektivno ne funkcioniše, jer većina njihovih preduzeća više ne postoji, pa „Jugoremedija“ danas podršku može da traži još samo među svojim radnicima i akcionarima, ali ni među nima više ne postoji ono jedinstvo po kojem su, kako nedavno reče **Zdravko Deurić**, „godinama bili poznati“. Pritisci su doveli do toga da i plate kasne više meseci, što je raspalilo podele koje među radnicima i akcionarima tinjaju još od početka privatizacije. Okosnica opozicije je nekadašnji Ninijev sindikat, pojačan delovima starog menadžmenta iz vremena socijalizma, kivnima iz ličnih razloga, nezadovoljnicima opšte prakse...

Istovetnu pačju školu kapitalizma iz „Srboleka“, sindikat „Nezavisnost“ propoveda i u „Jugoremediji“: poslušnost poslodavcu uvek i svuda, osim tamo gde se kolege radnici drznu da napuste ulogu žrtve i preuzmu odgovornost za svoje fabrike. Protiv takvih se treba buniti. Zdravko Deurić nije gazda, nije bivši socijalistički direktor premetnut u kapitalistu i nije legalizovani gangster, nego je bravar i radnički lider, koji je sa drugovima odbio da bude objekat i „višak“ svojinske transformacije, a neće da „pomaže“ zapošljavanjem članova porodice ili sličnim „rešenjima“ nedaća tranzicije. A ako policija ni nakon konstantnog dvogodišnjeg progona ne nađe da je Deurić lopov, onda treba moliti Čirića da „spasava“ preduzeća i dovede sledećeg Ninija i da tako ponovo postane(mo) žrtva.

Carevo novo odelo

Širom kapitalističkog sveta šarene mase okupljene oko simbola 99% zahtevaju da se ekonomska i socijalna ravnopravnost punopravno uključe u korpus ljudskih prava. U Srbiji je po tome „Jugoremedija“ svet! Već osam godina ona glasno svedoči o carskoj gluposti i sramoti, prvo trogodišnjim štrajkom i trijumfom protiv Ninija i vlasti, a zatim fantastičnim poslovanjem u dve hiljade dana kojim su šokirali vlast. Zbog toga se na zrenjaninsku fabriku i obrušila čitava aparatura države, poslovna elita i „nevidljiva ruka“ tržišta. Aktuelno silovanje „Jugoremedije“ moguće je, između ostalog, i zbog toga što je iz naše javnosti proterana i pomisao da su ekonomska i socijalna ravnopravnost deo korpusa ljudskih prava, nasuprot ideološkoj dogmi „evropskog puta“, pa „Jugoremedija“ ne samo što se ne prepoznaje kao svet, nego i izgleda kao pile sa tri noge.

Koji je to đavo sa ljudskopravaškom scenom u Srbiji? Ne delim popularno uverenje da su svi korumpirani - naprotiv, siguran sam da, na primer, **Miljenko Dereta** ima visokobudžetne aranžmane sa Demokratskom strankom, a podjednako sam siguran da ih, recimo, „Peščanik“ nema! Zbog čega, onda, nema ama baš nikakvog interesa aktivista za ljudska prava za problem „Jugoremedije“. Nema reakcije čak ni na grozotu da jurišnici „Nezavisnosti“ na sav glas grokću kako bravar ne može da bude direktor. Najobičniji, najjednostavniji, najprimitivniji, stari, svima i svuda dobro poznat - razizam! Zbog čega je to tako teško razumeti? I, onda, lepo ustati sa mesta na koje su vas postavili, onog „samo za bele“, i preći nazad sa drugovima. Uinat Čiriću, pa nek pukne!

Ivan Zlatić

ONO što ću sada opisati dogodio se kada sam imao 9 godina, u julu leta 1981. Otac je mlađeg brata i mene poveo na Tamiš, reku mog detinjstva, da pecamo i vozimo se čamcem. Za one koji ga ne znaju, Tamiš je neobična ravničarska reka, nekako mali (u odnosu na Dunav, Savu ili Tisu) nemirno krivuda banatskom ravnicom, a nije mu potrebno puno da se izlije, poplavi i opustoši, i inače, siromašne naobalne krajeve. Zbog toga mnogi kažu da ima odlike planinske reke. Kao da u banatskoj ravnici nije izgubio temperament ponet iz visokih Karpata gde izvire.

Ono što se dogodilo na Tamišu toga dana, pre evo već tri decenije, nije promenilo niti moj, niti život moje porodice. Ipak, taj događaj me je na neki su-ludi način vezao za ovu reku, to iskustvo me danas podseća na vreme i prilike u kojima sada živim, ovde u Srbiji.

Otac se potrudio, kao i svaki prethodni put, da pronade mesto sa kojeg bismo brat i ja nahvatali što više riba. Tako smo i zbacili na potezu tek nešto uzvodno i preko puta od Orlovatske plaže. Računao je da ćemo brat i ja tu uloviti dosta karaša, deverike i drugih belica. On, pak, na tom terenu, nije mogao da se nada većem ulovu šarana kojeg je celog života besomučno jurio po tamiškim dubinama.

Dan je bio vreo, i ispostavilo se da riba nije radila. Riba tog dana ni za lek, a nama dosadilo da uzaludno čekamo. Sunce upržilo, brat i ja se bućnemo u vodu. Zovemo i čaleta, ali on je uporniji ribar od nas, sedi dvadesetak metara nizvodno u čamcu i ne odustaje. Sećam se, voda je bila dosta niska, u njoj je bilo poptopljeno mnogo jasenjskog granja, prolećne su ga poplave tu nanele.

Brat i ja smo bili morski plivači, znači da smo u slanoj i guščoj vodi uspevali da se održavamo na površini, ali na Tamišu... Pravi ispit za plivače ne polaže se ni na moru, ni na bazenu, nego na nekoj od reka, i to onda kada je viši vodostaj, kada teku brže. Taj ispit sam sa najvišom ocenom položio kasnije, kada sam sa 22 godine preplivao Dunav, pa se odmah vratio, plivajući na drugu obalu. Sam, bez pratnje i društva, ubeđen da više ništa loše u životu ne može da mi se dogodi kad sam već, godinu dana pre toga, preživeo ratni pakao Ravnih Kotara, 1993. u Hrvatskoj. Ali, to je neka druga priča...

Tamiš, reka koja je bila deo mog detinjstva

VETERANI PIŠU Ispod površine vode

Tog dana na Tamišu, u igri sa mladim bratom, doživeo sam pravo i gotovo smrtonosno davljenje. Glupa igra - ja se „kao davim“, a brat me „kao spasava“ izvlačenjem iz dubine pomoću nekakvog štapa - mogla me je koštati života. U tom plićaku, odnekud se stvorila rupa bez dna, repuna jasenovih grana koje kao da su me vkule u dubinu ili se meni to takvim činilo. Potonuo sam jednom, pokušavajući da dohvatim štap koji mi je preplašeni brat pružao, pa i drugi put, već sam, umesto vazduha, udahnuo tamišku vodu. Treće izranjanje završilo se samo na pokušaju. Ne mogu da potvrdim priče onih koji su imali ovakve ili slične susrete sa smrću o tome da u tim trenucima čoveku projuri čitav život pred očima. Možda je moj devetogodišnji život bio prekratak za takvu jezivu retrospektivu. Ono čega se sećam, o čemu i dan-as imam žive uspomene, jesu udasi pod vodom, gušenje, svetlo površine koja se gasilo, beznađe koje sam osećao i nemoć da se preduzme išta misleno što bi me spaslo sigurne smrti.

Kažem, osećaj da udišem ispod površine vode i osećanje besmisla i nemoći koje sam tada iskusio, sve češće me podsećaju na ovo vreme u kome živim, u Srbiji. Danas imam osećaj da sam istu tu tamišku vodu, umesto vazduha, udahnuo i u dani-ma posle 5. oktobra 2000. godine, baš onda kada sam očekivao da ću konačno udahnuti vazduh. Isti osećaj javljavao se i sa svakim novim izborima u Srbliji, sa svakom novom privatizacijom... Zato sam nekako spontano i samoodbrambeno i prestao da dišem, plašeći se da mi se u ustima, u grlu ne nađe ta „voda“.

Onog dana na Tamišu iz mraka u koji sam tonuo, u poslednjem trenutku, isčupala me je ruka mog oca. Sam ne bih imao snage, već sam bio se predao. Pitam se, i pribijavam se, šta će biti sa mojom zemljom, sa Srbijiom. Znaju li oni koji je vode da se ispod površine vode ne diše? Ako i znaju, zar misle da mi ne znamo.

Ivan Kralj

„Dalmacijavino“ Split: u Hrvatskoj stvarnost, u Srbiji još san

POZIV NA POLEMIKU o studentskom samoorganizovanju danas

U Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

u Beogradu

Rezolucija UN 64/136 Zadruga u društvenom razvoju

Generalna skupština,

Podsećajući na svoje rezolucije 47/90 od 16. decembra 1992, 49/155 od 23. decembra 1994, 51/58 od 12. decembra 1996, 54/123 od 17. decembra 1999, 56/114 od 19. decembra 2001, 58/131 od 22. decembra 2003, 60/132 od 16. decembra 2005 i 62/128 od 18. decembra 2007 o zadrugama u društvenom razvoju;

Priznajući da zadruga, u svojim različitim oblicima, promovišu najveće moguće učešće u ekonomskom i društvenom razvoju svih ljudi, uključujući i žene, omladinu, starija lica, osobe sa invaliditetom i starosedelačke narode, i postaju glavni faktor ekonomskog i društvenog razvoja, te doprinose iskorenjivanju siromaštva;

Prepoznajući takođe važan doprinos i potencijal svih oblika zadruga za prateće aktivnosti Svetskog samita za socijalni razvoj, Četvrte svetske konferencije o ženama i Druge konferencije Ujedinjenih nacija o ljudskim naseljima (Habitat II), uključujući njihove petogodišnje revizije, Svetskog samita o hrani, Druge svetske skupštine o starenju, Međunarodne konferencije o finansiranju razvoja, Svetskog samita o održivom razvoju i Svetskog samita 2005;

Primećujući sa zahvalnošću potencijalnu ulogu razvoja zadruga u poboljšanju društvenih i ekonomskih uslova starosedelačkih naroda i ruralnih zajednica;

Pozivajući se na rezoluciju Ekonomskog i socijalnog saveta 1980/67 od 25. jula 1980. o međunarodnim godinama i godišnjicama:

1. *Uzima u obzir* izveštaj Generalnog sekretara (A/64/132 i Corr.1.);

2. *Proglašava* 2012. Međunarodnom godinom zadruga;

3. *Podstiče* sve države članice, kao i Ujedinjene nacije i sve druge relevantne zainteresovane strane, da iskoriste Međunarodnu godinu zadruga kao način za promociju zadruga i podizanje svesti o njihovom doprinosu društvenom i ekonomskom razvoju;

4. *Skreće pažnju* državama članicama na preporuke sadržane u izveštaju Generalnog sekretara za dalju akciju za promovisanje razvoja zadruga kao poslovnih i društvenih preduzeća koja mogu da doprinesu održivom razvoju, iskorenjivanju siromaštva i oživljavanju različitih ekonomskih sektora u urbanim i ruralnim područjima i pruže podršku za formiranje zadruga u novim i oblastima u nastajanju;

5. *Podstiče* Vlade da razmatraju, prema potrebi, pravne i administrativne odredbe koje regulišu aktivnosti zadruga u cilju povećanja rasta i održivosti zadruga u društveno-ekonomskom okruženju koje se ubrzano menja kroz, između ostalog, pružanje jednakih uslova za zadruga u odnosu na druga poslovna i društvena preduzeća, uključujući i odgovarajuće poreske olakšice i pristup finansijskim uslugama i tržištima;

6. *Poziva* Vlade, relevantne međunarodne organizacije i specijalizovane agencije da, u saradnji sa nacionalnim i međunarodnim organizacijama zadruga, pruže dužnu pažnju ulozi i doprinosu zadruga u realizaciji i praćenju rezultata Svetskog samita za socijalni razvoj, Četvrte svetske konferencije o ženama i Druge konferencije Ujedinjenih nacija o ljudskim naseljima (Habitat II), uključujući i njihove petogodišnje revizije, Svetskog samita o hrani i Druge svetske skupštine o starenju i Međunarodne konferencije o finansiranju za razvoj, Svetskog samita o održivom razvoju i Svetskog samita 2005, između ostalog:

(A) Korišćenjem i potpunim razvojem potencijala i doprinosa zadruga za postizanje ciljeva društvenog razvoja, naročito iskorenjivanju siromaštva, generisanju punog i produktivnog zapošljavanja i unapređenju društvene integracije,

(B) Podsticanjem i olakšavanjem osnivanja i razvoja zadruga, uključujući i preduzimanje mera usmerenih ka otvaranju mogućnosti da ljudi koji žive u siromaštvu ili pripadaju ugroženim grupama, uključujući žene, omladinu, osobe sa invaliditetom, starija lica i starosedelačke narode, u potpunosti učestvuju, na dobrovoljnoj osnovi, u zadrugama i rešavanju svojih potreba za socijalnim uslugama,

(C) Preduzimanjem odgovarajućih mera u cilju stvaranja podrške i omogućavanja okruženja za razvoj zadruga, između ostalog, razvijanjem efektivnog partnerstva između Vlade i zadruga kroz zajedničke konsultativne savete i/ili savetodavna tela i promovisanje i sprovođenje boljeg zakonodavstva, istraživanja, razmena dobrih iskustava, obuka, tehničke pomoći i izgradnje kapaciteta zadruga, posebno u oblastima upravljanja, revizije i marketinških veština,

(D) Podizanje svesti javnosti o doprinosu zadruga zapošljavanju i socio-ekonomskom razvoju, promovisanje sveobuhvatnih istraživanja i sakupljanje statističkih podataka o aktivnostima, zapošljavanju i ukupnom društveno-ekonomskom uticaju zadruga na nacionalnom i međunarodnom nivou i promocija jasne formulacije nacionalne politike putem usklađivanja statističkih metodologija;

7. *Poziva* Vlade da, u saradnji sa zadrugnim pokretom, razvijaju programe usmerene na poboljšanje izgradnje kapaciteta zadruga, uključujući jačanje organizacionih, upravljačkih i finansijskih veština njihovih članova, i da uvedu i podržavaju programe za poboljšanje pristupa zadruga novim tehnologijama;

8. *Poziva* Vlade i međunarodne organizacije, u saradnji sa zadrugama i zadrugnim organizacijama, da promovišu, prema potrebi, rast poljoprivrednih zadruga kroz jednostavan pristup dostupnim finansijama, usvajanje održivih tehnika proizvodnje, investicije u ruralne infrastrukture i navodnjavanje, ojačane mehanizme marketinga i mehanizme podrške za učešće žena u ekonomskim aktivnostima;

9. *Takođe, poziva* Vlade i međunarodne organizacije da, u saradnji sa zadrugama i zadrugnim organizacijama, promovišu, prema potrebi, razvoj finansijskih zadruga da bi dostigle cilj inkluzivnog finansiranja obezbeđivanjem lakšeg pristupa finansijskim uslugama priuštivim za sve;

10. *Poziva* Vlade, relevantne međunarodne organizacije, specijalizovane agencije i lokalne, nacionalne i međunarodne organizacije zadruga da nastave da obeležavaju Međunarodni dan zadruga na godišnjem nivou, prve subote u julu, kako je proglasila Generalna skupština u svojoj rezoluciji 47/90;

11. *Zahteva* od Generalnog sekretara da, u saradnji sa relevantnim organizacijama Ujedinjenih nacija i drugim međunarodnim organizacijama i nacionalnim, regionalnim i međunarodnim organizacijama zadruga, nastavi sa pružanjem podrške zemljama članicama, prema potrebi, u njihovim nastojanjima da stvore podsticajno okruženje za razvoj zadruga, pružajući pomoć za razvoj ljudskih resursa, tehničke savete i obuke i promovišući razmenu iskustava i najbolje prakse kroz, između ostalog, konferencije, radionice i seminare na nacionalnom i regionalnom nivou;

12. *Takođe, zahteva* od Generalnog sekretara da podnese Generalnoj skupštini na njenoj 66. sednici izveštaj o sprovođenju ove Rezolucije, uključujući i predlog o aktivnostima koje treba preduzeti tokom Međunarodne godine zadruga u okviru postojećih resursa.

Generalna Skupština Ujedinjenih nacija, 65. plenarni sastanak, 18. decembar 2009

Prevod: Jelena Veljić

Srpski ratni veterani

Odrani Filozofski

Odrani Filološki

Izdavač: Učitelj neznalica i njegovi komiteti

Producent: Centar za kulturnu dekontaminaciju

Urednik: Dragomir Olujić Oluja

Dizajn i prelom: Matija Medenica

Štampa: Fotokopirnica „Student“